

Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s svar på den demografiska utmaningen

(2017/C 017/08)

Föredragande: Juan Vicente HERRERA CAMPO (ES-EPP), regionpresident i Kastilien-León**POLITISKA REKOMMENDATIONER****EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT****EU:s nuvarande demografiska utmaningar**

1. Regionkommittén påpekar att de demografiska förändringarna är en av de största utmaningar som Europeiska unionen står inför. I problematiken ingår bland annat en åldrande befolkning, minskat antal ungdomar och lägre födelsetal. Detta leder till att den demografiska ökningen i stor utsträckning beror på migrationsflödena, som skiljer sig stort mellan EU:s olika regioner. Obalanserna skapar en rad utmaningar i såväl områden som tappat befolkning som i de stora inflyttningsområdena i städerna.
2. Kommittén anser emellertid att det bidrag som migrationen lämnar bara är en kortsiktig lösning som är otillräcklig med tanke på problemet med sjunkande födelsetal. Migrationen tillför visserligen ytterligare arbetskraft nu, men ökar också den vuxna befolkningens andel inom EU, vilket inte löser problemet med de sjunkande födelsetalen och den åldrande befolkningen i allmänhet.
3. Regionkommittén påpekar att befolkningstillväxten i Europa sedan år 2000 har varit mycket blygsam jämfört med de föregående 50 åren, kring 0,5 % per år. År 2014 minskade befolkningen i tolv medlemsstater medan den ökade i 16 medlemsstater. Det finns stora skillnader mellan östra och västra Europa och även, dock i mindre utsträckning, mellan norra och södra Europa. Regionala skillnader inom medlemsstaterna är också vanliga. En allmän tendens är att befolkningstillväxten i de flesta europeiska länder är större i stadsområden än i landsbygdsområden. Avlägset belägna områden står inför demografiska utmaningar i hela Europa. Den senaste ekonomiska krisen har förstärkt polariseringen av tendenserna på både europeisk och nationell nivå, och problemen med minskad befolkning på regional nivå har ökat.
4. Regionkommittén betonar att det är viktigt att beakta prognoserna fram till 2060 i 2015 års åldrande rapport. Samspelet mellan fertilitet, förväntad livslängd och migration kommer att leda till stora förändringar i åldersstrukturen hos EU:s befolkning. Kvoten aktiv/beroende befolkning kommer att ändras från 4:1 till omkring 2:1. Europas befolkning kommer inte bara att vara äldre år 2060, utan även mycket ojämnt fördelad. Prognoserna tyder på stora skillnader mellan och inom medlemsstaterna, med minskad befolkning i ungefär hälften av medlemsstaterna och ökad i den andra hälften.
5. Regionkommittén uppmärksammar den demografiska förändringens enorma ekonomiska och sociala samt budget- och miljömässiga verkningar, på nationell, regional och lokal nivå. Den påverkar pensionssystemens och sjukvårdssystemens hållbarhet, vilket i sin tur styr välfärdsstatens utveckling, framför allt på grund av trycket på hälsovårdssystem och sociala omsorgstjänster för äldre och andra vårdbehövande. Den demografiska förändringen påverkar också utvecklingen i EU:s olika territorier och upprätthållandet av traditionella ekosystem och infrastrukturer. Kommittén understryker risken för avfolkning i vissa områden inom EU. Avlägsna områden står t.ex. inför särskilda geografiska och demografiska utmaningar på grund av begränsningar i rörligheten. Även om vissa områden eller regioner på grund av sina egenskaper kommer att påverkas av dessa förändringar senare eller i mindre utsträckning, kommer konsekvenserna att bli kännbara i hela EU.
6. Regionkommittén betonar att det är viktigt att uppmärksamma dessa faktorer inom ramen för den globala demografiska utvecklingen. I detta avseende ställer sig kommittén mycket positiv till OECD:s arbete med att samla in jämförande befolkningsuppgifter på lokal och regional nivå, vilket bidrar till förståelsen av de demografiska utmaningarna utanför ett europeiskt sammanhang. Användbara verktyg för att förstå de demografiska utmaningarna och samla in uppgifter om demografiska förändringar kan vara demografiska kartor på EU-nivå, det vill säga digitala verktyg för datautvinning och kartläggning av demografiska indikatorer med hjälp av geografiska informationssystem.

Regionernas och kommunernas svar på den demografiska utmaningen

7. Regionkommittén konstaterar att Europas regioner och kommuner har hanterat denna utmaning på olika sätt, bl.a.

- genom att främja produktion och sysselsättning, vilket är absolut nödvändigt för att hantera både ökning och minskningar av befolkningen,
- genom åtgärder för att stödja familjer och förena arbets- och privatliv, vilket kan ha en positiv inverkan för att uppnå högre födelsetal,
- genom strategier i syfte att bibehålla utbildningsinstitutioner i isolerade landsbygdsområden,
- genom åtgärder för att underlätta för unga att bli självförsörjande och få dem att stanna kvar, genom att kvalifikationerna anpassas till arbetsmarknadens behov,
- genom att utarbeta initiativ för att utvandrare ska återvända och kompetensflykten ska stoppas,
- genom att garantera lika möjligheter för kvinnor och män och förbättra integrationen av invandrare,
- genom att anpassa hälsovårdstjänster och sociala tjänster till den åldrande befolkningen, med betoning på aspekter såsom stöd till ett självständigt boende, förbättrat förebyggande och samordning mellan olika tjänster, i en miljö som präglas av minskade resurser och ökad efterfrågan,
- genom att anpassa städerna så att de blir trevligare platser, särskilt för äldre och hjälpbehövande personer,
- genom att anpassa transportpolitiken och andra specifika åtgärder för att säkerställa rörlighet och öka sammankopplingarna inom och mellan alla regioner genom innovativa strategier, t.ex. efterfrågestyrda transporter.

8. Regionkommittén uppmuntrar de europeiska regionerna och kommunerna att fortsätta sina insatser för att hantera dessa problem och samtidigt utnyttja de möjligheter, t.ex. den så kallade silverekonomin, som den demografiska förändringen ger företagare och enheter som tar fram och erbjuder innovativa produkter och tjänster för äldre människor, eftersom det i synnerhet är i de områden som påverkats mest av de demografiska förändringarna som denna möjlighet utnyttjas mest. Utmaningarna utgör också ett tillfälle att investera mer i mänskligt kapital, bättre utnyttja lokala resurser, skapa mer effektiva och ändamålsenliga offentliga tjänster och hitta nya sätt att förbättra alla människors livskvalitet. Syftet är att förbättra livskvaliteten men också välbefinnandet, och med detta avses det tredimensionella fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Andra möjligheter som är kopplade till den demografiska förändringen är sysselsättningsmöjligheter i samband med tjänster för äldre (fysiska och digitala tjänster samt tjänster på området hälsosam livsstil osv.).

9. Det är viktigt att de anpassningar av tjänstestrukturerna som behövs i regioner där befolkningen minskar kan genomföras på ett sådant sätt att man säkerställer tillgången till tjänster för de som blir kvar i regionen, som ofta är äldre människor, i enlighet med deras grundläggande rättigheter. Detta förutsätter att man genom ett vertikalt samarbete och initiativ mellan olika nivåer utvecklar former för tillhandahållande av tjänster, och på så sätt säkerställer att den lokala och regionala nivån har de resurser som behövs för anpassning till de demografiska förändringarna.

10. Regionkommittén kommer att fortsätta att stödja europeiska borgmästaravtalet om demografisk förändring, som främjas av AGE Platform Europe i nära samarbete med WHO Europa inom ramen för projektet AFE-Innovnet, en plattform för lokala och regionala organisationer som verkar för miljöer som är anpassade till äldre människor inom områden som hälsovård, sociala tjänster, bostäder, IKT, stadsplanering och rörlighet.

11. Regionkommittén betonar vikten av att Europas kommuner och regioner är prioriterade aktörer i genomförandet av EU:s politik för att anta den demografiska utmaningen, i synnerhet när det gäller inrättandet av initiativ som fokuserar på mångfaldens värde och främjar interkulturella aspekter. Dessutom är det nödvändigt att utforma lokala och regionala strategier för att främja kopplingar mellan centrum för forskning och utveckling, företag och offentliga organ, uppmuntra företagskuvöser, främja landsbygdsturism osv. i syfte att skapa sysselsättning för att öka attraktionskraften hos befolkningen i arbetsför ålder.

12. Regionkommittén betonar betydelsen av övergripande samarbete kring den demografiska förändringen. Program för territoriellt samarbete inriktas ibland på detta mål, särskilt för att hantera befolkningens åldrande, befolkningsminskningen i landsbygdsområden och, om än i mycket mindre utsträckning, aspekter som rör födelsetal när det gäller den demografiska förändringen. Regionkommittén välkomnar nätverk för diskussioner och utbyte av god praxis inom detta område, såsom de europeiska regionernas nätverk för demografiska utmaningar (DCRN), som har skapat lämpliga förutsättningar för gemensamma initiativ och åtgärder.

13. Regionkommittén anser att den demografiska förändring som påverkar Europa är av en sådan omfattning att det även krävs kraftfulla initiativ för övergripande samarbete för att förstärka de åtgärder som vidtas på regional och lokal nivå genom insatser som tas fram på nationell och överstatlig nivå.

EU:s nuvarande åtgärder för att hantera den demografiska utmaningen

14. Regionkommittén konstaterar att EU:s nuvarande åtgärder för att hantera de demografiska utmaningarna är fragmentariska och dåligt utvecklade. De är fragmentariska, eftersom de nästan uteslutande inriktas på den åldrande befolkningen, utan att tillräcklig uppmärksamhet ägnas åt andra aspekter som låga födelsetal eller befolkningsminskningar av socioekonomiska skäl, utvandring eller transport- och rörlighetsfrågor. De är dåligt utvecklade, eftersom många politiska åtgärder som skulle kunna bidra till att hantera de demografiska utmaningarna inte inriktas särskilt på denna aspekt.

15. Regionkommittén konstaterar att de flesta initiativ för att hantera de demografiska utmaningarna har genomförts inom ramen för innovations- och forskningspolitiken, men att de nästan alltid inriktas på den åldrande befolkningen. Flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen inom Europa 2020-strategin gav upphov till ett europeiskt innovationspartnerskap för ett aktivt och hälsosamt åldrande. Den tredje pelaren inom programmet Horisont 2020 omfattar en samhällsutmaning som inriktas på den demografiska förändringen. Andra exempel är det gemensamma programplaneringsinitiativet "Längre liv, bättre livskvalitet", kunskaps- och innovationsgruppen för ett aktivt och hälsosamt åldrande och programmet för it-stöd i boende.

16. Kommittén betonar att den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare för landsbygdsutveckling bidrar till att bemöta de demografiska förändringarna. Under programperioden 2014–2020 koncentreras insatserna på att "främja utveckling av tjänster och infrastruktur som leder till social delaktighet och motverkar tendenser till social och ekonomisk nedgång och avfolkning av landsbygden". Den åldrande befolkningen är ett stort problem i landsbygdsområden och den gemensamma jordbrukspolitikens främjar därför ett generationsskifte och kvinnligt förvärvsarbete.

17. Regionkommittén påpekar att sammanhållningspolitikens bidrag till kampen mot de demografiska utmaningarna bör vara mer kraftfullt enligt det uttryckliga uppdraget i artikel 174 i EUF-fördraget. Enligt denna artikel ska "särskild hänsyn tas till dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner". I artikel 175 i EUF-fördraget fastställs att de mål som anges i den föregående artikeln måste beaktas vid utformningen och genomförandet av unionens politik och åtgärder och att man ska understödja strävandena att uppnå målen genom strukturfonderna, Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan. Även andra särskilda åtgärder kan vidtas. Hittills har dessa bestämmelser inte genomförts i tillräcklig grad. Inga positiva åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med demografiska nackdelar.

18. Regionkommittén beklagar att många EU-politikområden som skulle kunna bidra till att bemöta de demografiska utmaningarna inte omfattar särskilda åtgärder till förmån för de områden som påverkas av dessa utmaningar. Så är fallet med transportpolitiken, informationssamhället, sysselsättning och socialpolitik, miljö- och klimatpolitik, näringslivspolitik osv.

19. Regionkommittén efterlyser därför ökad uppmärksamhet på de demografiska problemen inom ramen för den europeiska planeringsterminen, där hittills endast konsekvenserna av en åldrande befolkning för hållbarheten i medlemsstaternas budgetar beaktats. Regionkommittén efterlyser särskilt ökad lyhördhet på lokal och regional nivå, både när det gäller analyser och hur medlemsstaterna utformar sina rekommendationer efter detta.

Lämpliga EU-åtgärder för att hantera den demografiska utmaningen

20. Regionkommittén anser att EU:s svar på de demografiska förändringarna bör vara brett utformat, samordnat och inkluderande, eftersom det handlar om en övergripande fråga. Det krävs en europeisk strategi för de demografiska utmaningarna så att de uppmärksammas i högre grad inom alla politikområden: sammanhållning, innovation, transport, hälsa, socialpolitik och sysselsättningspolitik, IKT, landsbygdsutveckling, emigration osv. Denna strategi bör vara starkt rotad i gemensamma EU-värden, lika behandling och mänskliga rättigheter. Ett strategiskt tillvägagångssätt bör även omfatta kostnadsanalyser och prognoser på nationell, regional och lokal nivå.

21. Regionkommittén påminner om att Europaparlamentet i sin resolution av den 9 september 2015 om rapporten om genomförandet, resultaten och en samlad bedömning av Europaåret 2012 för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna ⁽¹⁾ uppmanar kommissionen att "anta en EU-strategi för de demografiska förändringarna som samordnar EU:s åtgärder inom olika områden för att säkerställa synergier och maximera deras positiva effekt på Europas medborgare, ekonomi och sysselsättningsskapande, samt för att skydda de mänskliga rättigheterna för äldre personer inom alla EU:s politikområden".

22. Regionkommittén anser att strategin bör prioritera skapandet av stöd och möjligheter i livet för att bidra till att locka och behålla unga människor i hela EU och främja en balanserad tillväxt mellan tätorter och orter som avfolkas, liksom gleset befolkade områden, med betoning på tillhandahållande av offentliga tjänster med god kvalitet för alla människor. Den bör även bidra till att åstadkomma en familjevänlig politik, särskilt genom insatser som undanröjer hinder för föräldraskap och bidrar till att öka födelsetalen. Man bör också inbegripa jämställdhetsperspektivet, ge äldre människor egenmakt att behålla kontrollen över sina liv, öka den förväntade friska livslängden och minska beroendet samt motverka den sociala utestängning som drabbar delar av befolkningen. Det är också viktigt med nya insatser för att stödja erkännande av obetalt arbete i hemmet, samt att förankra åtgärder för att förena arbetslivet och privatlivet.

23. Regionkommittén anser att en framtida europeisk strategi bör integrera och involvera hela samhället och ta vederbörlig hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas roll i kampen mot de demografiska förändringarna. Den bör också uppmuntra utbytet av bästa praxis mellan myndigheterna och främja förebyggande åtgärder och tidiga ingripanden.

24. Regionkommittén betonar att det krävs åtgärder på EU-nivå för att bemöta de demografiska utmaningarna genom systemet för analys av trender och strategier för sysselsättning (Espas), en plattform för politisk framtidsforskning mellan unionens institutioner och organ. Plattformen skulle kunna utnyttja erfarenheterna från många nätverk på EU-nivå som hanterar frågor om ett hälsosamt åldrande, såsom WHO:s arbetsgrupp för hälsosamt åldrande (Healthy Ageing Task Force), nätverket för äldrevänliga städer (Age-Friendly Cities Network), europeiska borgmästaravtalet för demografisk förändring, AFE-Innovnet och AGE Platform Europe.

25. Regionkommittén betonar likaså att de demografiska åtgärderna bör beaktas i alla EU:s politikområden och åtgärder och att det krävs mekanismer för att hantera dem. EU bör sträva efter att integrera de demografiska aspekterna på alla politikområden. EU bör även väga in dessa prioriteringar i de framtida fleråriga budgetramarna, inbegripa särskilda poster i budgeten för att möjliggöra dessa politiska åtgärder och utforma prioriteringsmekanismer för de regioner som påverkas särskilt starkt av den demografiska förändringen. Dessa överväganden bör göras på grundval av Nuts 3-klassificeringen för territoriella enheter.

26. ReK understryker att den demografiska förändringen påverkar rörligheten i demografiskt missgynnade regioner, särskilt i landsbygdsområden i närheten av storstadsområden där befolkningen ökar, och upprepar sin efterlysning av en grönbok i frågan ⁽²⁾.

27. Kommittén anser att EU bör stödja utarbetandet av invandringspolitiska åtgärder med fokus på arbetsmarknadspolitik i medlemsstaterna som kan begränsa de negativa demografiska tendenser som nämns ovan. Vi pekar på behovet av en långsiktig vision för integration av invandrare, något som skulle bidra till utvecklingen av ett interkulturellt samhälle där de grundläggande europeiska värdena respekteras. För att åstadkomma detta måste de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll framhållas, och de måste vara fullt bemyndigade, så att de framgångsrikt kan genomföra integrationspolitiken lokalt, även i små kommuner i landsbygdsområden.

⁽¹⁾ 2014/2255(INI), punkt 41.

⁽²⁾ CDR 1691/2014, yttrande om Rörlighet i regioner med geografiska och demografiska utmaningar.

28. En åldrande befolkning och de offentliga finansieringsproblem som hänger samman med detta innebär att de lokala myndigheterna måste förbereda sig för en åldrande arbetskraft, planera för att ett stort antal människor går i pension under de kommande åren, och se till att de kan locka till sig tillräckligt med ung, kvalificerad arbetskraft. Rekrytering, återvändande av utvandrare och bibehållande av yngre och äldre arbetskraft måste uppmärksammas mer på alla myndighetsnivåer.

29. Regionkommittén anser att sammanhållningspolitiken bör ha starkt fokus på att hantera den demografiska utmaningen. Denna aspekt bör betonas i diskussionerna om sammanhållningspolitiken efter 2020. Diskussionerna bör koncentreras på problemets omfattning och framtida tendenser och inriktas på framtida genomförandemekanismer, så att varje region kan utnyttja sina starka sidor och övervinna de hinder, inbegripet demografiska hinder, som står i vägen för en balanserad utveckling. Regionkommittén beklagar att denna aspekt hittills inte har utvecklats tillräckligt, trots att sammanhållningspolitiken kompletterades med en territoriell dimension genom Lissabonfördraget.

30. Regionala och lokala myndigheter måste i sin bostadsplanering och vid tillhandahållandet av bostäder också beakta de äldres bostadsbehov och i så stor utsträckning som möjligt respektera deras önskan att stanna kvar i sin närmiljö. Detta behov måste beaktas i samband med ändringar eller anpassningar av befintliga bostäder. Man bör också uppmuntra utveckling av inkluderande design i byggmetoder och genomföra projekt för subventionerat boende om de tillgängliga medlen tillåter detta.

31. Regionkommittén begär att EU-institutionerna tar fram en exakt definition av begreppet "allvarliga och permanenta [...] demografiska nackdelar" i artikel 174 i EUF-fördraget. EU bör också utveckla statistiska indikatorer på lämplig nivå som kan ligga till grund för denna definition.

32. Regionkommittén påminner om att ReK i sitt yttrande "Indikatorer för territoriell utveckling – bortom BNP" ⁽³⁾ påpekar att BNP inte exakt mäter ett samhälles förmåga att hantera frågor som bland annat påverkar den demografiska förändringen. Kommittén anser därför att det bör fastställas indikatorer på internationell, nationell, lokal och regional nivå som mäter framstegen bortom BNP. Om man beslutar att beakta ytterligare indikatorer utöver BNP vore det lämpligt att även överväga att införa indikatorer som kan användas för att bedöma befolkningsstrukturen i ett land, en region eller ett visst område.

33. Regionkommittén begär också att särskilda instrument inom ramen för sammanhållningspolitiken tas fram för de områden som drabbas hårdast av de demografiska utmaningarna, t.ex. att större vikt läggs på demografiska kriterier vid tilldelning av medel eller ökad flexibilitet i valet av tematiska mål eller flexibla samfinansieringsnivåer. Regionkommittén erinrar i detta sammanhang om sitt yttrande "Europas demografiska framtid", där kommittén påpekar att de regioner som har de största svårigheterna behöver hjälp, t.ex. genom "en möjlighet att utveckla lämpliga instrument för att kunna hantera de demografiska förändringarna i hela Europa" ⁽⁴⁾.

34. Regionkommittén påpekar att Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) kan bidra till flera mål, bland annat förbättra infrastrukturen för transport och telekommunikationer och turism i landsbygdsområden med en stor andel åldrande befolkning och avfolkning, minska den digitala klyftan, förbättra de offentliga tjänsterna och investera i anpassning av bostäder och bostadsresurser.

35. Regionkommittén anser likaså att Europeiska socialfonden (ESF) kan göra mycket när det gäller utbildning av unga människor, bromsa tendensen att unga människor flyttar ut och i stället göra det lättare för dem att återvända till sina hemorter. ESF kan även bidra till att främja kvinnors anställbarhet, främja en ökad balans mellan arbets- och privatlivet och bekämpa social utestängning av äldre människor.

36. Regionkommittén anser att det är nödvändigt att öka samarbetet mellan regionala och lokala aktörer om frågor som rör den demografiska förändringen. Därför föreslår kommittén att man inom ramen för det europeiska programmet för territoriellt samarbete inför möjligheten att bilda konsortier på både gränsöverskridande och interregional nivå för samarbete om lösningar på de demografiska utmaningarna.

37. När det gäller transportpolitiken betonar Regionkommittén betydelsen av att undvika att demografiskt sett mindre aktiva områden, liksom områden med allvarliga demografiska och naturbetingade nackdelar, isoleras för att förhindra att de utestängs ännu mer. Sådana områden är ofta landsbygdsområden, avlägset belägna områden och bergs- och randområden.

⁽³⁾ CDR-2015-04287.

⁽⁴⁾ CdR 341/2006 fin, punkt 26.

38. Regionkommittén påminner om att ReK i sitt yttrande "Rörlighet i regioner med geografiska och demografiska utmaningar" ⁽⁵⁾ påpekar att regioner med utmaningar fullgör uppgifter av avgörande betydelse för en balanserad utveckling i EU, särskilt genom tillgång till råvaror, jordbruk, fiske, miljöskydd, turism, gränsöverskridande förbindelser och fritidsaktiviteter. Förbättrade transportförbindelser både inom dessa regioner och med resten av EU bör därför vara ett grundläggande inslag i både EU:s sammanhållningspolitik och dess rörlighetspolitik, inte bara när det gäller personers rörlighet utan även rörligheten för varor. Främjande av större ekonomisk tillväxt i regioner med utmaningar skulle bidra till en välfungerande inre marknad och till den territoriella sammanhållningen i EU som helhet.

39. Regionkommittén betonar den viktiga roll som IKT och intelligenta miljöer kan spela för att förbättra levnadsvillkoren i de områden som drabbas hårdast av de demografiska utmaningarna. I detta sammanhang begär kommittén att EU beaktar den digitala klyfta som många av dessa områden lider av.

40. Regionkommittén uppmanar EU-institutionerna att inom ramen för miljö- och klimatpolitiken lyfta fram den viktiga roll som många landsbygdsområden och glesbefolkade områden, liksom områden med mycket utspridd befolkning, spelar för att bevara landsbygden, den biologiska mångfalden och landskapen.

41. Regionkommittén anser att den gemensamma jordbrukspolitiken även i fortsättningen bör främja åtgärder för att underlätta generationsskiftet samt främja sysselsättning för kvinnor och ekonomisk diversifiering. Kommittén betonar att Leaderprogrammet måste omdefinieras genom att öka deltagandet av aktörer från landsbygdsområden och genom att utarbeta och genomföra integrerade utvecklingsstrategier.

42. Regionkommittén begär att en konsekvensanalys görs av alla EU-lagstiftningsinitiativ inom ramen för initiativet för bättre lagstiftning, så att initiativets eventuella inverkan på demografiska frågor kan övervägas.

43. Regionkommittén anser att Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) har potential att utgöra ett viktigt verktyg för att främja investeringar inom prioriterade EU-områden, t.ex. energi, transport, intermodal logistik, turism, kultur, informations- och kommunikationsteknik, forskning och innovation, små och medelstora företag, utbildning, hälso- och sjukvård, miljöeffektivitet, sociala infrastrukturer och social och solidarisk ekonomi i enlighet med artikel 9 i Efsi-förordningen ⁽⁶⁾. Efsi bör även kunna användas för att främja områden med låg demografisk aktivitet och på så sätt bidra till att undvika regionala splittringar.

44. Regionkommittén förespråkar att Europa 2020-strategin inriktas mer på de demografiska utmaningarna på regional och lokal nivå och man överväger ett särskilt flaggskeppsinitiativ för demografiska frågor. Regionkommittén kommer att särskilt betona behandlingen av demografiska frågor i plattformen för uppföljning av Europa 2020-strategin.

45. Regionkommittén betonar att det bör finnas en koppling mellan den demografiska förändringen och den europeiska planeringsterminen, som behöver en territoriell dimension. Lokala och regionala organ bör vara prioriterade aktörer i de åtgärder för att hantera de demografiska utmaningarna som vidtas inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och de bör beaktas i medlemsstaternas rekommendationer för att tackla dessa utmaningar.

46. Regionkommittén inser att den åldrade befolkningen utan tvekan innebär en utmaning, men också en bedrift med tanke på att den europeiska samhällets utveckling möjliggör sammanhållning, arbetstillfällen och framsteg.

47. Regionkommittén drar slutsatsen att EU kommer allt närmare den situation som beskrivs ovan, och att det därför är nödvändigt att öka medvetenheten om vikten av de demografiska utmaningarna på alla nivåer och vidta lämpliga åtgärder med utgångspunkt i befintliga instrument.

Bryssel den 16 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁵⁾ Se fotnot 2.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (EUT L 169, 1.7.2015, s. 1).